

Το μικρό αγόρι από την Πολωνία

1

Carolin Philipp

Συνοπτική περιγραφή

Με βάση τη διδακτική πρόταση της Νάνσυ Γκορέλ (Nancy Gorrell: <http://goo.gl/W2xm0O>) βλέπουμε τη φωτογραφία ενός αγοριού στο γκέτο της Βαρσοβίας το 1943 και διαβάζουμε το ποίημα του Πέτερ Λ. Φισλ (Peter L. Fischl) «Στο αγόρι από την Πολωνία που στέκεται με τα χέρια ψηλά». Στόχος είναι να συνομιλήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες με το αγόρι της φωτογραφίας. Με τη διδακτική μέθοδο της συναισθηματικής μάθησης, οι μαθητές/τριες προσπαθούν να φανταστούν πώς είναι κάποιος άλλος άνθρωπος.

Στόχοι

Για τους μαθητές και τις μαθήτριες:

- * Να προσεγγίσουν συναισθηματικά ένα άλλο παιδί που βρίσκεται σε πολύ διαφορετικές συνθήκες.
- * Να μάθουν για το γκέτο της Βαρσοβίας και κατ' επέκταση για τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και το Ολοκαύτωμα.

Υλικά

- * Η/Υ
- * προτζέκτορας
- * φωτοτυπίες των φύλλων μαθητή

Ηλικιακή ομάδα

Γυμνάσιο

Διάρκεια

Μία διδακτική ώρα

Εισαγωγή

Για να εντοπίσουμε το επίπεδο γνώσης της τάξης, το πρώτο βήμα της δραστηριότητας είναι να ανακαλύψουμε μέσω του καταγισμού ιδεών τι γνωρίζουν οι μαθητές/τριες για τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και το Ολοκαύτωμα.

- Καταιγισμός ιδεών: εντοπίζουμε τις γνώσεις των παιδιών. (5')
- Δείχνουμε τη φωτογραφία που βρίσκεται στο φύλλο μαθητή. Αφήνουμε χρόνο για ερωτήσεις και συζήτηση. Εάν οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να αρχίσουν τη συζήτηση, μπορούμε να πούμε ότι αυτή η φωτογραφία θεωρείται από τις πιο δυνατές του 20ού αιώνα.
- Δίνουμε το ποίημα στους μαθητές και στις μαθήτριες και διαβάζουμε μαζί δυνατά. (5')
- Ρωτάμε τα παιδιά τι σκέφτονται εκείνη τη στιγμή. Κάνουμε μια μικρή συζήτηση στην τάξη ή τα αφήνουμε να γράψουν καθένα μόνο του την απάντηση. (5')
- Ζητάμε από τους μαθητές και τις μαθήτριες να στρέψουν την προσοχή τους ξανά στη φωτογραφία. Προτείνουμε να γράψουν το δικό τους ποίημα (ή ένα μικρό κείμενο) για το μικρό αγόρι ή κάποιον άλλον στη φωτογραφία. (10')

Γι' αυτόν τον σκοπό ενδέχεται να βοηθήσουν τα εξής ερωτήματα ως αναφορά:

Αν μπορούσες να μιλήσεις με το μικρό αγόρι, τι θα έλεγες;

Αν μπορούσες να μιλήσεις σε οποιονδήποτε άλλον άνθρωπο που είναι στη φωτογραφία, τι θα του έλεγες;

- Προσκαλούμε τα παιδιά να καθίσουν σε κύκλο και να διαβάσουν τα έργα τους εφόσον το επιθυμούν. (10')

Όταν παρουσιάζουμε τη φωτογραφία, αναφερόμαστε στο γκέτο της Βαρσοβίας, όπου και τραβήχτηκε. Εκεί κρατήθηκαν σχεδόν μισό εκατομμύριο Εβραίοι και σχεδόν 45.000 πέθαναν το 1941 λόγω της πείνας και των ασθενειών. Όταν τον Απρίλιο του 1943 οι ναζί προσπάθησαν να ισοπεδώσουν το γκέτο και να στείλουν τους υπόλοιπους 70.000 κατοίκους στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Τρεμπλίνκα, οι τρόφιμοι εξεγέρθηκαν. Η εξέγερση διήρκεσε πέντε εβδομάδες. Πολλοί αγωνιστές και αγωνίστριες πέθαναν, ωστόσο αρκετές και αρκετοί δραπέτευσαν από το γκέτο και εντάχθηκαν στην αντίσταση.

Τη φωτογραφία τράβηξε ο Γιούργκεν Στρουπ (Jürgen Stroop), αξιωματούχος των ναζί, για να τεκμηριώσει την εξέγερση και την τελική εκκαθάριση του γκέτο.

Το ποίημα γράφτηκε από τον Πέτερ Λ. Φισλ, που γεννήθηκε το 1930 και είχε καταγωγή από εβραϊκή οικογένεια της Βουδαπέστης. Στα 13 του χρόνια υπέστη τους σκληρούς αντιεβραϊκούς νόμους που επιβλήθηκαν και αναγκάστηκε να φορέσει το αστέρι του Δαβίδ. Λίγο μετά, οι ναζί εισέβαλαν στην Ουγγαρία. Ο Πέτερ Λ. Φισλ χωρίστηκε από την οικογένειά του και πήγε να κρυφτεί σε ένα καθολικό σχολείο μαζί με άλλα εξήντα αγόρια. Κάποιους μήνες αργότερα, ο πατέρας του ανακαλύφθηκε από την Γκεστάπο. Λίγο πριν συλληφθεί είχε προλάβει να τηλεφωνήσει στον Πέτερ και να του το πει. Αυτή ήταν η τελευταία επαφή που είχε το αγόρι με τον πατέρα του. Ευτυχώς, ο Πέτερ Λ. Φισλ κατάφερε να επιβιώσει τις τελευταίες εβδομάδες του πολέμου. Κρύφτηκε με τη μητέρα και την αδελφή του. Το 1957 εγκαταστάθηκε στη Νότια Καλιφόρνια της Αμερικής.

Χρόνια μετά, το 1965, είδε κατά τύχη τη φωτογραφία του μικρού αγοριού από την Πολωνία. Η επίδραση πάνω του ήταν τόσο ισχυρή που η εικόνα του μικρού αγοριού έμεινε μαζί του κάθε μέρα για τα επόμενα τέσσερα χρόνια, μέχρι που ξύπνησε ένα πρωί και, παρόλο που ο ίδιος δεν ήταν ποιητής, έγραψε ένα ποίημα για το μικρό αγόρι από την Πολωνία.

Η πρώτη δημοσίευση της φωτογραφίας έγινε στο περιοδικό *Life*, στις 28 Νοεμβρίου 1960.

ΣΤΟ ΑΓΟΡΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ ΠΟΥ ΣΤΕΚΕΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΨΗΛΑ του Πέτερ Φισλ (Peter L. Fischl)

Θα 'θελα να 'μουν καλλιτέχνης
μια ζωγραφιά να σου φτιάξω,
μικρέ μου Πολωνέ.

Να στέκεσαι με το μικρό καπέλο
στο κεφάλι σου,
το αστέρι του Δαβίδ
στο παλτό σου.

Να στέκεσαι στο γκέτο
με τα χεριά ψηλά
ενώ τα όπλα των ναζι
σημαδεύουν
εσένα.

Ένα μνημείο θα έφτιαχνα για
σένα και για τον
κόσμο που δεν είπε τίποτα.

Θα 'θελα να 'μωνα συνθέτης,
ένα κονσέρτο να σου φτιάξω,
μικρέ μου Πολωνέ.

Να στέκεσαι με το μικρό καπέλο
στο κεφάλι σου,
το αστέρι του Δαβίδ
στο παλτό σου.

Να στέκεσαι στο γκέτο
με τα χεριά ψηλά
ενώ τα όπλα των ναζι
σημαδεύουν
εσένα.

Ένα κονσέρτο θα έφτιαχνα για
σένα και για τον
κόσμο που δεν είπε τίποτα.

Δεν είμαι καλλιτέχνης,
αλλά η φαντασία μου ζωγράφισε
μια ζωγραφιά σου.

Δέκα εκατομμύρια χιλιόμετρα ψηλή
είναι η ζωγραφιά,
έτσι που όλο το σύμπαν μπορεί να
σε βλέπει

τώρα,
μικρέ μου Πολωνέ.

Να στέκεσαι με το μικρό καπέλο
στο κεφάλι σου,
το αστέρι του Δαβίδ
στο παλτό σου.

Να στέκεσαι στο γκέτο
με τα χεριά ψηλά
ενώ τα όπλα των ναζι
σημαδεύουν

εσένα.

Θα κάνω αυτή τη ζωγραφιά τόσο
λαμπερή
που θα τυφλώνει όλον τον κόσμο
που δεν είδε τίποτα.

Δέκα εκατομμύρια χιλιόμετρα ψηλό
θα είναι το μνημείο
έτσι που όλο το σύμπαν
να μπορεί να σε θυμάται,
μικρέ μου Πολωνέ.

Να στέκεσαι με το μικρό καπέλο
στο κεφάλι σου,
το αστέρι του Δαβίδ
στο παλτό σου.

Να στέκεσαι στο γκέτο
με τα χεριά ψηλά
ενώ τα όπλα των ναζι
σημαδεύουν
εσένα.

Και το μνημείο θα τρέμει
έτσι που
ο τυφλός κόσμος
τώρα

θα ξέρει
πώς μοιάζει ο φόβος στο
σκοτάδι,

ο κόσμος
που δεν είπε τίποτα.

Δεν είμαι συνθέτης
αλλά μια σύνθεση θα γράψω
για πέντε τρισεκατομμύρια
τρομπέτες
που θα σπάσει τα τύμπανα
αυτού του κόσμου.

Του κόσμου
που δεν άκουσε τίποτα.

Λυπάμαι
που
ήσουν εσύ
κι όχι
εγώ.